

dramatizate au fost destul de puține, bine încastrate în succesiunea de versuri, accentul s-a plasat pe colajul de poezie, fragmente din corespondență, comentarii asupra operii eminesciene. Autorul scenariului a urmat un fir al cronologiei, al evoluției creatorului și omului, dar a urmărit, în egală măsură, o logică, o dezvoltare dramatică a subiectului, textul reușind nu doar să „instruiască”, ci și să emoționeze. Faptul de a scrie replicile unor mari personalități ale culturii românești — Caragiale, Titu Maiorescu, Slavici sau Creangă — nu l-a făcut pe autor, așa cum de multe ori se întâmplă, să le atribuie doar ipostaze solemne, un limbaj alcătuit exclusiv din „maxime și cugetări”; tonul adoptat a fost simplu, firesc, nu de natură să anuleze dimensiunea monumentală, ci să o apropie de sensibilitatea noastră, astfel încât dialogul a avut fluiditate și expresivitate.

Am recunoscut cu emoție glasul cald al lui Mihail Sadoveanu, rezonanța înconfundabilă a *Scrisorii a III-a* interpretată de George Vraca, timbrul special al vocii lui Ion Manolescu, harul de „goinitor” al versului al lui Ludovic Antal. Fraze cunoscute de fiecare dintre noi, prezente în orice manual de școală, au dobândit acum o expresivitate, o vibrație unică, rostite de chiar aceia care le-au gândit: Tudor Arghezi, George Călinescu, Tudor Vianu, Perpessicius, Al. Philippide.

Regizorul Constantin Dinischiotu a știut să găsească liantul unui material divers; se cuvine remarcată și interpretarea, datorată unei foarte ample, dar omogene distribuții, incluzând nume dintre cele mai sonore ale teatrului nostru actual.

Cristina Dumitrescu

meridiane ● meridiane

Tricentenarul Comediei Franceze

Anul 1980 este un an aniversar pentru Casa lui Molière, care își sărbătorește acum intrarea în cel de-al patrulea ei veac.

Trei sute de ani au trecut de când, printr-un decret al Regelui-Soare, s-a înființat, în 1680, „Trupa Comedienților Regelui, singura autorizată să joace în Franța, în Paris și în împrejurimi”, adunând 27 de actori veniți de la Hôtel de Bourgogne și Hôtel de Guénégaud, două dintre faimoasele scene ale epocii. Astfel, sub deviza „Simul et Singulis” („Unul pentru toți, toți pentru unul”), a luat naștere Comedia Franceză, scenă națională a Franței, prestigioasă instituție de cultură cu o glorioasă istorie desfășurată sub șase regi, doi împărați și cinci republici. Tricentenarul, inaugurat cu un spectacol de gală în seara zilei de 14 ianuarie — reprezentație ce recom-pune un secol din istoria

teatrului (1680—1780) —, va fi sărbătorit conform unui program complex, pe parcursul întregului an, aducând la rampă 35 de premiere. Primele titluri: *Tartuffe*, într-o nouă montare semnată de Jean-Paul Roussillon, *Capriciile Mariannei*, dirijate de François Beaulieu, *Pescărușul*, în regia lui Otomar Krejka, *Burghezul gentilom* cu Jean-Paul Poulain în rolul titular, spectacol pe care Jean Laurent îl va inscena la Versailles.

Tricentenarul apare și ca un prilej de reformulări programatice. Într-un articol publicat în *Le Figaro* sub semnătura lui Jacques Toja, noul Administrator al Casei, ce a preluat succesiunea lui Pierre Dux, declară că îl pasionează chipul de miine al Comediei Franceze: „*nu numai un teatru de repertoriu și consacrare, ci și unul de deschidere și cre-*

afie”... Răspunzând unor critici aduse ultimei premiere de pe afiș, *Turnul Babel* de Arrabal, reprezentație viu disputată, Jacques Toja afirmă: „*Comedia Franceză nu este o școală unde se învață bunele maniere și virtuțile morale. Este un teatru, cu alte cuvinte, un loc unde se pun în scenă lumea noastră, problemele noastre, limba pe care o vorbim, în evoluția lor... Dacă predecesorii noștri n-ar fi pus în scenă decât capodopere, majoritatea pieselor pe care azi le considerăm capodopere n-ar fi fost înscrise niciodată în repertoriul nostru... Să nu spunem că personajele comediilor secolului XVIII «iertăți-ne greșelile noastre», ci, dimpotrivă «Ajutați-ne să fim mai credincioși nouă înșine, cu alte cuvinte, inventivi și îndrăzneți».*”

Cuvinte încurajatoare pentru iubitorii teatrului de pretutindeni, bucuroși să afle că, în Casa lui Molière, tradiția, nutrită de cultura a trei veacuri, e receptivă la marile mutații ce se produc în acest sfârșit de secol 20.